

בובת הדגמה חיה

פרנק באום

באותו הרגע בובת הדגמה התחילה לחיות, אך הייתה כה מופתעת ומבולבלת, שהמשיכה לעמוד כמו טיפשה והביטה על הנשים העומדות בחוץ, בלי לעזוב את הכרטיס שבידה.

הריל צחק ועף משם. כל אחד אחר היה עוזר לגברת זו לצאת מהבעיות וצרות שעלולות הייתה לפגוש, אך הוא לא דאג לכך. הוא חשב שיהיה זה משעשע להשאיר אותה לבדה, חסרת כל ניסיון, לגורלה בעולם האכזר.

הייתה כבר שעה שש בערב כשבובת הדגמה הבינה שהיא חיה והחליטה מה לעשות. אבל אז הגיע אדם שהוריד את הוילאות שבחלון וניתק אותה ממבטים סקרניים של הקהל.

אז גם כל הפקידים והזבנים עזבו את החנות והחנות נסגרה ללילה. נשאר רק נשי הניקיון והמטאטאות והמצחצחות השונות שהכינו את החנות ליום המחרת.

החלון בו גרה הגברת מדונג היה בנוי כמו חדר קטן, עם דלת נמוכה כדי שהמסדר חלונות הראווה יוכל להיכנס ולעבוד שם.

בעולם הפיות אין יצור שובבני יותר מטנקו-מנקו, הריל הצהוב. יום אחד הוא עף מעל העיר, לא נראה לעיני בני התמותה, אך רואה את הכל בעצמו, וראה דמות אישה מדונג, העומדת מאחורי חלון ראווה של מחלקת בגדים בכולבו של מר פלומן.

האישה הייתה מלובשת יפה ובידה הקשוחה החזיקה כרטיס ועליו כתובת:

הזדמנות נדירה!

הבגד האופנתי הזה (יבוא מפריס) מחיר קודם \$20 עכשיו רק \$19.98

קהל נשים רב התאסף לפני החלון, והן הביטו על אשת הדונג בעיניים ביקורתיות. טנקו-מנקו פרץ בצחוק רם, בלי שמישהו שמע אותו, התקרב אל בובת הדגמה ונשף פעמיים על מצחה.

נשי הניקיון כלל לא הרגישו שהבובה, כאשר נשארה לבדה, זרקה את הכרטיס לרצפה והתיישבה על ערמת בדים כדי להבין מי היא, איפה היא, ואיך קרה שהיא חיה.

כי אתם חייבים להבין שלמרות היותה גדולה ולבושה יפה, למרות לחייה הורודות ושערה הצהוב השופע, הגברת הזו הייתה צעירה מאוד, למעשה לא בוגרת מתינוק שנולד לפני חצי שעה. כל שידעה על העולם היה המבט שזרקה על הרחוב שלפני החלון. כל שידעה על בני האדם היה מה שלמדה ממעשיהן של נשים אשר עמדו מצד שני של החלון וביקרו את הבגד שלה או את הופעתה הכללית. ובכל זאת דבר אחד היה לה ברור והוא שהיא לא תישאר בתוך החלון ולא תמשיך להיות נושא למבטים של נשים שלא היו יפות ולא לבושות יפה כמוה.

היא הגיעה למסקנה החשובה הזו כבר אחרי חצות. היא יצאה מהחלון והלכה דרך החנות, כשהיא מביטה על הדברים המעניינים המונחים על האצטבאות.

כשהגיעה לעמדות תצוגה של כובעים, היא נזכרה שראתה כבר דברים כאלה על ראשיהן של נשים שברחוב. לכן היא בחרה אחד ושמה אותו בקפידה על שערותיה. לא אדע איך קרה שהביטה במראה ויישרה את הכובע על ראשה. הכובע לא תאם בדיוק לבגדיה, אך למסכנה זו לא היה עדיין מספיק ניסיון וטעם בהתאמת צבעים.

ליד דלפק הכפפות היא נזכרה בכפפות שראתה על ידיהן של הנשים. לכן בחרה לה גם זוג כפפות וניסתה להלביש אותן על ידי הדונג שלה, אך הכפפות היו קטנות מדי והתפרים שלהם נפרמו. לקח לה כשעה עד שמצאה כפפות שהתאימו לידיה.

היא בחרה לה גם שמשייה מהמבחר הגדול שבחנות. היא אמנם לא ידעה למה השמשייה משמשת, אך הנשים האחרות החזיקו כאלה, וכך גם היא רצתה להראות.

בסוף היא הביטה על עצמה במראה גדולה והחליטה שעכשיו המראה שלה מושלם ושאין הבדל בינה לבין הנשים שעמדו קודם לפני החלון.

היא ניסתה עכשיו לצאת מהחנות, אך הדלת הייתה סגורה.

הגברת מדונג לא מיהרה. התפקיד הקודם לימד אותה סבלנות. הספיק לה בינתיים להיות חיה וללבוש בגדים יפים. לכן התיישבה בכיסא וחיכתה עד הבוקר.

כשרק שומר החנות פתח את הדלת היא עברה לידו ובביטחון מלא יצאה מהחנות. הבחור המסכן הופתע כל כך, כשראה את גברת הדונג, המוכרת לו היטב, עוזבת החנות, שכמעט והתעלף. כשהתאושש, היא כבר נעלמה מעבר לפינת הרחוב.

השכל התמים של גברת הדונג אמר לה שמאחר שהיא חיה, הרי תפקידה הוא להתערות בעולם ולנהוג כפי שנוהגים כל האחרים. היא לא הבינה שהיא שונה מבני אדם רגילים וגם לא ידעה שהיא בובת הדגמה הראשונה והיחידה שחיה, או שחייה הם תוצאת התעלול של טנקו-מנקו.

היה עדיין בוקר מוקדם ורק אנשים מעטים עברו ברחובות. רבים מהם נכנסו לבתי קפה ומסעדות

וגם גברת הדונג נכנסה לאחת והתיישבה ליד הדלפק.

"קפה ולחמנייה!" אמרה בחורה שישבה לידה. "קפה ולחמנייה" חזרה אחריה בובת ההדגמה והמלצר שם כאלה מיד לפניו. מובן שלא היה לה תאבון אך היא הביטה על הבחורה השניה וראתה איך זו מרימה את ספל הקפה לפיה ושותה. היא עשתה אותו דבר והופתעה כשהרגישה איך הנוזל החם זורם בין צלעותיה. חום הקפה גם צרב את שפתיה והיה זה מאוד לא נעים. לכן היא קמה ויצאה מהמסעדה בלי לשים לב למלצר שקרא אחריה "עשרים סנט, גברת". היא לא התכוונה כמובן לרמות אותו, אך פשוט לא הבינה מה כוונתו. כשיצאה מהמסעדה עברה ליד איש שניקה את חלון הראווה בחנות. הוא היה קצת קצר ראייה, אך הרגיש במישהו מוכר ובירך אותה תוך הרמת כובעו. גם הגברת הרימה את כובעה והתנועה הזו בלבלה אותו לגמרי.

ואז אישה אחת נגעה בכתפה ואמרה "סליחה, גברתי, אבל תווית המחיר תלוי בשמלתך". "כן, אני

יודעת" ענתה אשת הדונג "זה היה עשרים דולר במקור, אבל הורידו את המחיר ל-19.98 דולר." האישה הופתעה מאוד מהתשובה והמשיכה בדרכה. ליד המדרכה עמדו מוניות אחדות ואחד הנהגים שראה אותה שאל "מונית, גברתי?" אלא שהיא לא הבינה וענתה "לא, אני מדונג." "או!" קרא הנהג כשהוא מביט אחריה. "עיתון הבוקר" קרא לידה נער מחלק העיתונים. "תן לי לראות" אמרה. "יש כאן כל החדשות" אמר הנער, אבל היא הסתכלה ואמרה "לא, זה נראה לי מקושקש מדי. אני לא יכולה לקרוא." "לא הלכת לבית הספר?" שאל הנער. "לא. מה זה בית הספר?" היא שאלה. הבחור הביט עליה בכעס "את רק סתם בובה, זה מה שאת" קרא והלך לחפש לקוחות טובים יותר. "מעניין למה הוא התכוון" חשבה בובת הדגמה המסכנה "האם אני שונה מכל האחרים? אני נראית כמוהם ואני גם משתדלת להתנהג כך, אבל הנער

קרא לי 'בובה' ונדמה היה לי שחשב כי לא נהגתי בסדר." הדבר הדאיג אותה קצת אבל היא המשיכה בדרכה והגיע לתחנת האוטובוס. היא ראתה איך אנשים עולים ועלתה אף היא, והתיישבה בספסל. אחרי שהאוטובוס נסע הכרטיסן ניגש אליה. "הכרטיס שלך" אמר. "מה זה?" היא שאלה בתמימות. "לא שילמת לי עוד" אמר האיש באי-סבלנות. היא הסתכלה עליו ולא הבינה למה הוא מתכוון. "בואי, בואי!" קרא הכרטיסן "שלמי או תרדי מיד!" היא עדיין לא הבינה והוא אחז בזרועה והרים אותה ממושבה. אך כשנגע בידו בעץ הקשה שממנו הייתה עשויה היד שלה, נתן זעקת בהלה, קפץ החוצה מהאוטובוס ורץ ברחוב כאילו ראה רוח רפאים. גם הנוסעים האחרים צעקו, וברחו מהאוטובוס, בלי לדעת את סיבת הבהלה, ואחריהם קפץ החוצה גם הנהג. גברת הדונג ירדה האחרונה ועברה בדיוק מול מכונית אחרת שהסעה בכוון הפוך. היא שמעה

מה שהיא!" "זו בובת הדגמה!"

"כך זה?" שאל השוטר בחומרה.

הגברת מדונג לא ענתה. היא פחדה להיקלע בצרה והקהל שהתאסף התחיל להפחיד אותה.

פתאום נשמע קולו של מצחצח נעליים "אתם טועים כולכם! האם בובה יכולה לדבר? האם בובה יכולה ללכת? האם בובה יכולה לחיות?"

"שקט!" קרא השוטר "תראה!" והצביע על ראשה המרוסק בחלקו.

כעבור רגע הגיע עוד שוטר, ואחרי התייעצות קצרה הוחלט לקחת את הבובה לתחנת המשטרה. הם הזעיקו מכונית, עזרו לה לעלות עליה והובילו אותה לתחנה. השוטר הכניס אותה לתא, נעל אותה שם ומיהר לספר את המעשה למפקח מוגג.

המפקח מוגג לא הספיק לאכול את ארוחת הבוקר שלו והיה במצב רוח גרוע. הוא התנפל על

השוטרים המסכנים בצעקות, באומרו כי הם

בעצמם בובות הדגמה אם מביאים סיפור כזה

לאדם בעל הגיון. הוא גם האשים אותם שהם

שיכורים. השוטרים ניסו להסביר, אך המפקח מוגג

צעקות הזהרה מכל הצדדים, אך לפני שהבינה מה קורה המכונית עלתה עליה וגררה אותה למרחק רב. כשהמכונית עצרה שוטר ניגש והוציא אותה מתחת הגלגלים. השמלה שלה הייתה מלוכלכת וקרועה. האוזן השמאלית אבדה וצדה השמאלי של ראשה שקע פנימה, אך היא בעצמה קמה מהר על רגליה והתחילה לחפש את הכובע שלה. את הכובע הרים כבר אחד העוברים וכשהשוטר הגיש לה אותו וראה את החור הגדול בראשה, רגליו התחילו לרעוד עד שכמעט ולא יכול היה לעמוד.

"אבל גבירתי" אמר "את הרוגה".

"למה זה הרוגה?" שאלה גברת הדונג.

השוטר ניגב זיעה ממצחו. "את. זו את הרוגה!" הוא ענה בגניחה. הקהל שהתאסף סביב הסתכל

בפליאה על האישה וגבר מבוגר אחד קרא עכשיו "הרי היא מדונג!"

"דונג!" חזר אחריו השוטר.

"כן. היא אחת מבובות הדגמה שמעמידים בחלונות

הראווה" הסביר האיש המבוגר.

האנשים סביב התחילו לקרוא "אתה צודק!" "זה

לא רצה לשמוע. אבל תוך כדי הויכוח הופיע פתאום מר פלומן, בעל חניות הכולבו. "שלח אלי מיד תריסר בלשים, מפקח!" הוא קרא. "בשביל מה?" שאל מוגג.

אחת מבובות ההדגמה ברחה מהחנות שלי עם שמלה במחיר \$19.98, כובע של \$4.23, שמשיה של \$2.19 וכפפות במחיר 76 סנט. אני רוצה שיעצרו אותה מיד!"

המפקח הביט עליו בפליאה. "האם כולם השתגעו באותו הזמן?" שאל בלגלוג "איך בובת דונג יכולה לברוח?"

"אינני יודע, אבל היא ברחה. כששומר החנות פתח את הדלת בבוקר הוא ראה איך היא בורחת." "מדוע הוא לא עצר אותה?" שאל מוגג.

"הוא נבהל. אבל היא גנבה את הרכוש שלי ואני רוצה שתעצרו אותה!" הכריז בעל החנות.

המפקח חשב רגע. "לא תוכל לתבוע אותה" אמר "אין חוק האוסר על בובות לגנוב."

מר פלומן נאנח במרירות. "האם עלי לשאת בהפסד של שמלה ב-\$19.98 וכובע.."

"כן, ככה זה. ושתדע כי משטרת העיר פועלת במהירות. אנו עצרנו כבר את הגברת והיא בתא מספר 16. אתה תוכל ללכת לשם ולקחת את רכושך אם תרצה, אך לפני שתנסה לתבוע אותה תצטרך למצוא את החוק המתייחס לבובות הדגמה."

"אני רק רוצה את השמלה של \$19.98 ואת הכו.."
"בוא כבר" אמר השוטר "אוביל אתך לתא."

אך כשנכנסו לתא מספר 16 מצאו רק בובה חסרת חיים שוכבת על הרצפה. הדונג שלה נסדק, ראשה נפגע קשה והשמלה שלה הייתה קרועה ומלוכלכת. כי בינתיים טנקו-מנקו השובב עבר לידה ונשף עוד פעם על מצחה, ובכך גמר את חייה הקצרים.

"בדיוק כפי שחשבתי" אמר המפקח מוגג. "כל הזמן ידעתי שזה היה זיוף. דומה שלפעמים כל העולם

השתגע אם לא ימצא אדם הגיוני אחד שיקבע את האמת. בובות הדגמה הן דונג ועץ וזה הכל."

"זה יכול להיות הכלל" לחש אחד השוטרים לעצמו "אבל זו הייתה בכל זאת בובה חיה."